

ASPECTE PRIVIND EFICIENTIZAREA COMUNICĂRII ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR SPORTIVE

Gîdei Mariana¹

¹Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *The increased interest in communication in the contemporary world has a pragmatic explanation. The social man, the future specialist, must be able to communicate in order to realize himself as a personality. Communication skills are an important indicator of professional success in most areas of activity and a predictor of social success of modern man. Communication in sports is very complex due to the many factors involved in the form of messages, verbal language, motor language and body attitudes. It is important to communicate with spectators, the communication of athletes with their teammates and other factors, reasons that make it necessary to develop a model of communication in sports. In the present research, carried out within the State University of Physical Education and Sports, we aimed to identify the main aspects of communication in sports activities and to determine their importance in streamlining the communication process.*

Keywords: *communication, sports activities, professional skills, barriers.*

Introducere. Comunicarea profesională reprezintă o formă a comunicării interumane, un instrument de conducere cu ajutorul căruia cadrul didactic își poate exercita atribuțiile specifice: previziune, antrenare, organizare, coordonare, control, evaluare.

Fiind parte a procesului educațional comunicarea este orientată nu numai spre transmiterea mesajelor, ci și spre schimbarea mentalităților și adaptarea psihologică a acestora la obiectivele educaționale. Comunicarea la nivelul activităților sportive este eficientă în condițiile existenței competențelor comunicaționale ale profesorului/antrenorului/managerului sportiv și care trebuie să se impună ca un act de o relevanță aparte pentru stilul acestora abordat în procesul educațional/de antrenament sau cel managerial, după caz [1, 2, 6]. Dezvoltarea competențelor comunicaționale este importantă, întrucât creează și menține comunicarea și informațiile, înlăturând, totodată, barierele din calea unei comunicări eficiente (percepțiile neadecvate, dezechilibrele dintre putere și autoritate, neîncrederea etc.).

Sportul poate fi considerat un „univers semiotic” a cărui funcție complexă este reprezentată de comunicarea între indivizi, în special de formă nonverbală, și a cărui expresie, competiția/cooperarea, oferă matricea realizării unor schimburi semnificative. Comunicarea în sport este o practică dinamică, care

exercită mai multe funcții în cadrul industriei sportive, de la branding, managementul reputației și servicii pentru clienți, la marketing și sponsorizare.

Scopul cercetării. Studiul efectuat asupra unui grup de studenți, antrenori și angajați din sfera culturii fizice ne-a permis să evidențiem importante informații și aspecte cu privire la abordarea unei comunicări eficiente pe parcursul activităților sportive.

Metodologia și organizarea cercetării cuprinde: metoda autoobservației; metoda observației sistematice, metoda analizei produselor activității, metoda anchetei aplicată pe un eșantion de număr de 67 de subiecți, cărora le-a fost aplicat un chestionar sociologic al cărui conținut a cuprins un set de 25 de întrebări.

Rezultatele și interpretarea lor În ceea ce urmează vom prezenta răspunsurile la întrebările cele mai relevante din chestionarul aplicat categoriilor de respondenți.

Astfel, subiecții, întrebați dacă în realizarea eficientă a activităților sportive comunicarea are un rol semnificativ, majoritatea respondenților, (89%), au formulat răspunsuri afirmative (Figura 1). Acest fapt denotă că în desfășurarea activităților sportive comunicarea este procesul de transfer a ideilor și informațiilor de la o persoană la alta și constituie o sarcină importantă a profesorului/antrenorului în calitate de manager al lecțiilor/activităților parcurse.

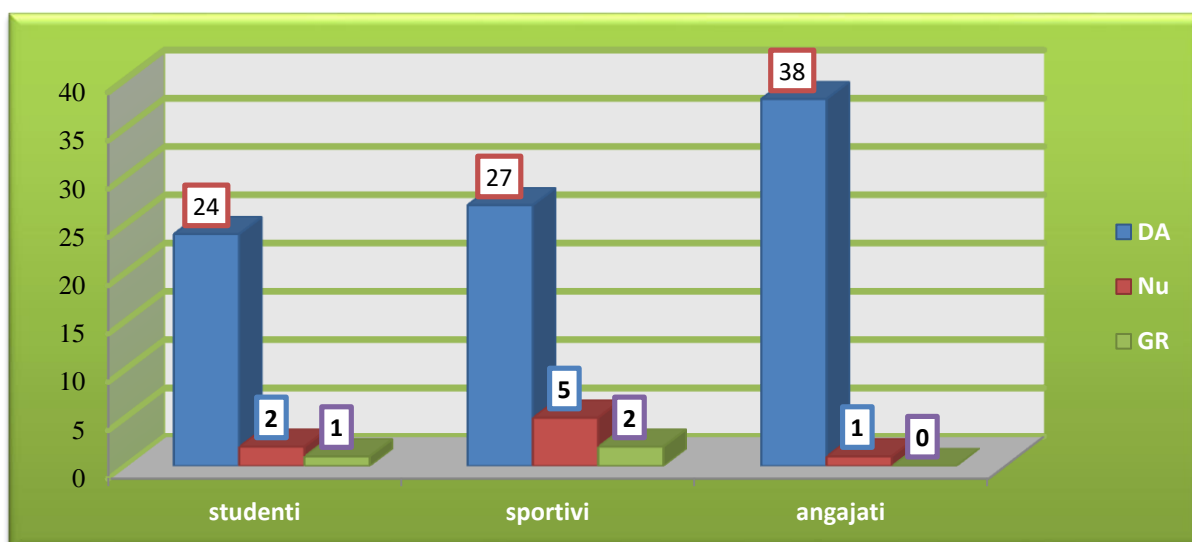

Fig. 1. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la rolul comunicării în activitățile sportive

Mai mult, am putut observa că importanța acordată comunicării este semnificativă, întrucât studenții/sportivii/angajații doresc și au nevoie să știe ce

se întâmplă în cadrul activităților sportive desfășurate sau în cadrul organizației sportive pentru a-și putea desfășura activitatea în mod corespunzător.

Astfel, putem menționa cele mai importante informații care îi preocupă pe subiecți (Figura 2): programul de antrenament, obținerea rezultatelor scontate, existența sau nu a programului de stimulare morală (materială), metodele de realizare a activităților sportive, planul strategic al organizației sportive, modalitățile de creștere a productivității muncii și a rezultatelor sportive.

Fig. 2. Reflectarea răspunsurilor cu privire la informațiile necesare respondenților

Un rol important în aprecierea nivelului actual de comunicare în cadrul activităților sportive îl constituie datele ce oglindesc măsura în care studenții, sportivii de performanță și angajații în activitățile didactice determină valoarea comunicării. 73% de respondenți consideră că nivelul actual de comunicare este la nivel mediu, 23% au răspuns la nivel scăzut și la 4% dintre studenți și sportivi le-a fost greu să răspundă.

Datele obținute constată faptul că este necesar de a orienta formarea competențelor profesionale de comunicare la un nivel mai înalt, prin diferite forme de comunicare. Rezultatele sunt prezentate în Figura 3.

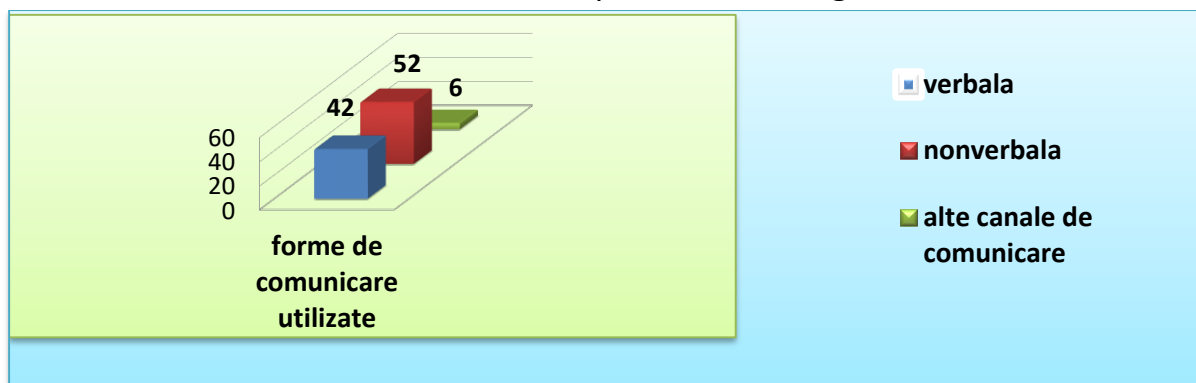

Fig. 3. Răspunsurile cu privire la formele de comunicare utilizate în activitățile sportive

În activitățile sportive, fenomenul de bază al comunicării motrice presupune dialoguri de gesturi în care sunt angajați doi sau mai mulți sportivi aflați în competiție. Astfel, mișcările acestora pot fi privite ca răspunsuri reciproce care utilizează un anumit comportament dat de regulile jocului, precum și unele canale de comunicare formate din structurile de spațiu și timp folosite în proba sportivă respectivă. Totodată, peste comunicarea motrică din activitățile sportive desfășurate de sportivi sau de alte persoane implicate, se suprapun diferite forme de comunicare bazate pe semne *verbale* (instrucțiuni, discuții etc.) și *nonverbale* (cifre, măsurători, semnale, pictograme, semne de identificare, embleme, medalii etc.).

Mai mult, peste aceste moduri de comunicare din cadrul activităților sportive, pot interveni și alte moduri, precum comunicația de tip comercial. Astfel, putem menționa că sportul reprezintă un motor esențial de promovare și publicitate, fapt ce-l asociază cu aspecte ale comunicației referitoare la alte tipuri de produs.

Realizarea unei comunicări eficiente între antrenor și sportivii implicați în procesul de antrenament depinde de capacitatea managerului-antrenor de a dispune de cunoștințe de specialitate și generale din diferite domenii conexe: anatomie, biomecanică, biochimia și fiziologia efortului, statistică matematică, psihologie, pedagogie. Totodată, antrenorul are de a face cu sportivi diferiți, din punct de vedere intelectual și emoțional, fapt ce-l determina de a apela la capacitatea sa de a înlătura eventualele blocaje în înțelegerea mesajului transmis, precum și de adaptare a acestui mesaj la particularitățile fiecăruia. Astfel, se impune crearea unei relații de prietenie, bazată pe respect reciproc și a unei bune ambianțe în care se desfășoară antrenamentul [3, 4, 5].

Din numărul total de subiecți chestionați, 8% studenți, 15% sportivi și 30% angajați cunosc formele de comunicare în cadrul activităților sportive (Figura 4). Totodată, 38% studenți și sportivi nu cunosc formele de comunicare, puțin sunt informați despre rolul și importanța formelor de comunicare în pregătirea profesională.

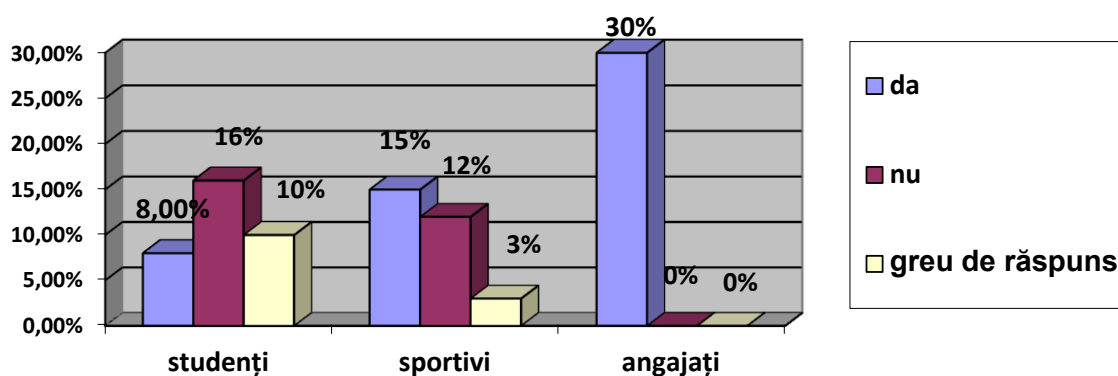

Fig. 4. Reflectarea răspunsurilor cu privire la cunoașterea formelor de comunicare în cadrul activităților sportive

Cu privire la subiectul, dacă studenții sportivi și angajații în activitățile sportive posedă competențele necesare unei comunicări eficiente, 43% din cei intervievați au răspuns că posedă astfel de competențe și 52% nu sunt informați cu cele mai necesare competențe unei comunicări la nivel de eficacitate.

Analizând necesitatea studierii experienței internaționale în domeniul comunicării în cadrul antrenamentelor sportive, menționăm că 84% din numărul total din cei chestionați sunt de acord cu studierea experienței. Deprinderile de comunicare sunt instrumentele fundamentale. Ele constituie cunoștințele de bază pentru orice activitate sportivă.

O parte din cei intervievați, 42% consideră că există suficiente surse documentare în ceea ce privește comunicarea în cadrul activităților sportive. Totodată, din numărul total de angajați 27%, studenți și sportivi 26% au răspuns că nu există suficiente surse documentare ce pot ameliora comunicarea în cadrul activităților sportive.

O valoare importantă îl are întrebarea privind folosirea necorespunzătoare a limbajului tehnico-tactic care poate constitui o barieră în comunicarea în cadrul activităților sportive.

În Figura 5 sunt prezentate rezultatele anchetării subiecților referitor la folosirea necorespunzătoare a limbajului tehnico-tactic în cadrul activităților sportive.

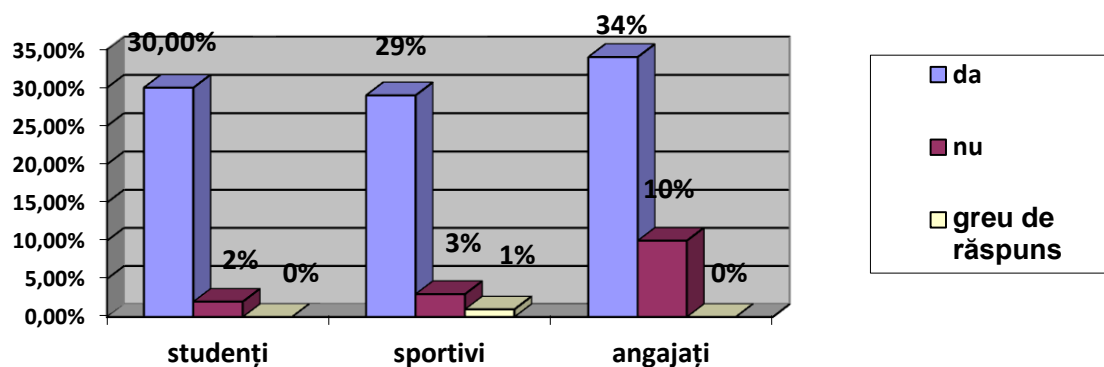

Fig. 5. Reflectarea răspunsurilor cu privire la folosirea necorespunzătoare a limbajului tehnico-tactic

Din cele indicate Figura 5, constatăm că 93,0% respondenți au acceptat faptul că folosirea necorespunzătoare a limbajului tehnico-tactic este o barieră în comunicarea în cadrul antrenamentului sportiv, ce poate duce la eșecul performanțelor sportive. Din cele menționate anterior, considerăm că subiecții cercetați la nivel scăzut apreciază motivația 58% și la nivel mediu 41,0%, dat fiind faptul că motivația este responsabilă de majoritatea gândurilor, emoțiilor și faptelor în activitățile sportive.

Deși comunicarea este în atenția antrenorilor, sportivilor și managerilor, totuși ea nu este întotdeauna eficientă din cauza unor *bariere* care pot să apară referitoare la: nivelul ierarhic pe care se află un manager, în sensul că angajații au tendința să creadă ceea ce le spune managerul de la nivelul de vârf, indiferent dacă este adevărat sau nu; folosirea necorespunzătoare a limbajului terminologic și care nu este recepționat de studenții/sportivii vizați; simpla neatenție și neînțelegere de către subiecții implicați în activitățile sportive, a instrucțiunilor transmise de antrenori/managerei și lipsa de preocupare a acestora pentru a analiza feedbackul provenit de la studenți/sportivi/angajați; motivația scăzută a subiecților implicați în desfășurarea activităților sportive; desconsiderarea nevoilor celorlalți (un partener de dialog care manifestă preocupare față de cerințele comunicate este mult mai interesant, atractiv decât altul interesat doar de satisfacerea propriilor cerințe); utilizarea unui limbaj inaccesibil partenerului de comunicare; comunicarea nu este însoțită de fapte.

Concluzii. Rezultatele studiului nostru, au scos în evidență următoarele:

- fenomenul de bază al comunicării în activitățile motrice de educație fizică și sport, presupune dialoguri nonverbale (52,0%), în care sunt angajați doi sau mai mulți sportivi aflați în competiție și verbale (42,0%);

- comunicarea nonverbală are avantajul de a fi transmis la distanță mai mare și în timp mai scurt decât dialogul verbal;

- s-a identificat transparența comunicării la nivelul gândurilor, sentimentelor, intențiilor, dat fiind faptul că există simpla neatenție și neînțelegere de către subiecți implicați în activitățile sportive, a instrucțiunilor transmise de antrenori și lipsa de preocupare a acestora pentru a analiza feedbackul provenit.

Importanța acordată comunicării manageriale în organizațiile sportive se datorează faptului că, aceasta reprezintă un instrument de conducere cu ajutorul căruia managerul unei organizații sportive își poate exercita atribuțiile și funcțiile specifice: antrenare, previziune, organizare, coordonare, control și evaluare.

Referințe bibliografice:

1. Hybles S., Weaver, R. *Communicating effectively*. New York: Random House, 1986, p. 8.
2. Ionescu-Ruxandoiu L. *Conversația: structuri și strategii; sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*. București: All Educational, 1999. 128 p.
3. Juravle M., Buftea V., Lungu E. *Metodologia formării competențelor cognitive la elevi în cadrul orelor de pregătire sportivă teoretică*. În: *Știința culturii fizice*, nr. 21/1, 2015, p. 5-9.
4. Nanu M.C. *Formarea limbajului profesional pentru comunicarea pedagogică la studenții facultăților de educație fizică și sport*. Teză de doctor în științe pedagogice. Chișinău, 2006. 168 p.
5. Pomohaci M. *Comunicare și integrare socială prin sport*. Tehnici de comunicare. Sibiu: Alma Mater, 2009. 203 p.
6. Popescu O. *Teatrul și bucuria comunicării*. București, 1990. 172 p.